

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.

Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —

Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.

Ne frankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 26

Sobota, 31. marca 1934

Leto IX

Praznik spomladi

Velika noč spominjala je nekoč na pričetek spomladi. Rajali, jedli in pili so te dni v pričakovanju dobre letine. Rajali so po več dni. Darov je bilo dovolj, da so si preskrbeli po razmerah bogato pojedino.

Tudi Velika noč se materijalistično praznuje z bogato namazanim kruhom, plečeti in prilivko. Na kmetih imajo še danes star običaj, da ta dan skuhamo suhe repne olupke, ki so ostali od sladke repe ter imenujejo to jed »aleluja«. Po »aleluji« pa prineso na mizo, kar imajo pač še najboljšega v hiši. Delavstvo je bilo svoj pomladanski praznik preložilo na dan prvega maja, da ta dan povdari socialnopolitične krivice in pravice. Tako se praznuje pomladanski praznik na eni strani simbolično, na drugi strani z nado in upanjem, da mora prej ali slej nastati spomlad, cve-toča in rodovitno leto tudi za vse one, ki nimajo darov, ki so ga proslavljali že stari pagani, ko je bilo teh darov povsod dovolj.

Tedaj darov ni nihče zapiral lačnemu pred usti, nihče ni rekel, to je moja last in ne smeš se je dotakniti, pa če pogineš. Teža ni bilo. Zato so praznik spomladi slavili po svojih običajih. Vsi so vedeli, da so darovi na svefu zato, da jih uživamo vsi.

Danes je drugače. Bogato obloženih miz ni več, ali le malokje. Večina človeštva pa živi v skromnih razmerah, če že ne v bedi.

Ti nimajo obloženih miz, ne plečet na mizi. Ti samo razmišljajo o praznikih spomladi.

Pri denarju stvar začne Angleška kapitalistič- na pest

Angleški finančniki so poslali v Evropo posebnega poslanca, ki je pregledal finance raznih držav. Na podlagi teh preiskav se pritožujejo finančniki, da Nemčija, Ogrska, Bulgarija in Grčija ne vrše odplačevanja posojil. Zlasti velja to za Nemčijo in Ogrsko, ki obveznosti nista plačevali, dasi sta imeli sredstva. V bodoče te in vse one dežele, ki ne vrše svojih obveznosti, ne bodo dobivale posojil. Izvršile so pa svojo dolžnost Poljska, Čehoslovaška, Finska in mala Estlandsk.

Tako je poročal Sir Milles Mattinson na zborovanju novega denarnega koncerna, ki gospodari nad glavnico 300 milijonov funtov sterlingov.

V svojem poročilu pravi Mattinson, da bo angleški kapital vodil napram Evropi novo finančno politiko ter zahteval, da najprej države plačajo svoje obveze, potem šele trosijo denar za razne svoje potrebe.

Nemški izvoz v Sovjetsko Rusijo je padel

od 670 milijonov mark v letu 1932, na 220 milijonov mark v letu 1933. V letošnjem letu pa predvidoma ne bo dosegel niti 50 milijonov mark, ker ima Sovjetska Rusija dovolj drugih dobavnikov, ki so ji simpatičnejši.

Sovjetsko vojno brodovje bo posetilo poljsko luko Gdinijsko, kjer pripravljajo svečan sprejem. Za tem bodo tudi poljske vojne ladje posetile Leningrad.

Oklic mednarodnega urada dela na vlade

Mednarodni delovni načrt

Vsi se še spominjamo, da sta strokovna in socialistična delavska internacionala predložili mednarodnemu uradu dela in Društvu narodov obsežno spomenico, v kateri zahteva

načrtno gospodarstvo in kot
nujno pomoč v nezaposlenosti
organizacijo velikih javnih
mednarodnih del,

ki naj bi se izvedla ob mednarodni garanciji.

Z ozirom na to inicijativo in poostreitev gospodarskih razmer je tajništvo mednarodnega urada dela predložilo sklep upravnega odbora, po katerem naj bi se organizirala mednarodna javna dela v omiljenje nezaposlenosti, vsem državam članicam Društva narodov. Svet mednarodnega urada dela naglašja, da trajajoča kriza bolj in bolj trpinči nezaposlenice. Upravni svet omenja, da je bila tudi svetovna gospodarska konferenca mnenja, da so v omiljenje nezaposlenosti zlasti potrebna javna mednarodna dela ter zaradi tega pozivlja vse vlade, da čimprej izdelajo in predložijo programe, ki bi utegnili zmanjšati nezaposlenost in poživiti gospodarstvo.

V zmotah propad

v socializmu rešitev!

Socializem je vsetovni nazor, ki uči, kako naj si človeška družba uredi svoje občestvo, da bo vladala med njenimi člani pravičnost. To je temeljni princip ali smer, ki ga nihče ne sme izpustiti iz vidika, kdor je resnično uverjen o velikem pomenu socializma.

Princip je torej popolnoma samorasem in se v ničemer ne slaga z realnimi razmerami. Realne razmere hočejo nekaj povsem drugega. Pojavljajoča reakcija to dokazuje. Vsaj vendar vidimo, da je povsod zgrajena na principu nadvlade nad nepo-

sestnimi sloji in principu eksploatacije. Stari privilegirani, plemski in drugi faktorji si osvajajo stare »pravice«, dočim silijo narode k molku, k pokorščini in brezpravju.

Razumemo, da je potrebna neka vlada, red, sistem. Ne razumemo pa, da bi bilo pravično, če se gromadijo nad narodom krivice in se utrjuje prepotentnosti gotovih razredov v svrhu izkoriščanja ostalega naroda.

Socializem je posebna ideologija, poseben nazor, posebna veda, zato zahteva tudi samoraslost v svojem dejanju in nehanju.

Socialistična delavska internacionala proti fašizmu

Izvršni odbor II. internacionale se je 25. t. m. v Parizu sestal na konferenco. Avstrijsko delavstvo je zastopal dr. Adler. Sprejeta je bila resolucija, ki ostro obsoja Dollfussov režim in izjavlja solidarnost II. internacionale z avstrijskim delavstvom v boju proti fašizmu.

Dollfuss se oborožuje?

Londonski list poroča, da je Avstrija dobila 15 vojnih letal iz Italije. Nahajajo se v Thalerhofu pri Gradcu.

Štrajk šoferjev v New-Yorku

se je s posredovanjem mestnega župana La Guardia zaključil. Šoferji so dosegli priznanje svojih kolektivnih pravic.

Sodba je podpisana

Cerkev v Avstriji

Pred krvavimi dogodki v Avstriji so se trudili poštenu katoliški demokrati, da bi pridobili cerkev za posredovanje v napetih razmerah in se tako izognili krvavi meščanski vojni. Cerkev je posredovanje odklonila. Skofji so odredili, da se duhovništvo ne sme vmešavati v politiko. Toda ne samo to! Papežev nuncij Sibilla, škofa Gföllner (Linz) in Waitz (Innsbruck) so vladi celo priporočali fašizem. Mislili so, da je trenutek ugoden za uničenje »brezbožne« socialne demokracije. Vse to so pa priprave za restavracijo monarhije. Cerkev torej ni bila proti krvavi borbi, sedaj pa vabi delavstvo v svoj krog, nad katerim je pomagala vpostaviti fašistično diktaturo s tem, da je delavstvo izgubilo svobodo in vse pravice.

Nemška letala nad francoskimi utrdbam. Francoski poslanik v Berlinu je protestiral, ker so nemška letala obletaval francoske utrdbe.

Fr. Toman:

Vstajenje.

Vse se probuja, vse sili z nepremagljivo silo na dan, mati narava vstaja po dolgem zimskem spanju k novemu življenju. Pa saj praznujemo te dni praznik vstajenja.

Kdaj bo slična sila vzvalovila tudi med delavskimi množicami, da bodo tudi lahko praznovali dan vstajenja...

»Postrgajte stari kvas, da boste novo testo«, čitamo v bibliji. Prekvasiti delavsko armado z eno mislijo in zavestjo, da je delavec prav tako človek z vsemi pravicami kakor vsakdo drugi pod solncem in se bori za to zavest in te pravice, je naša naloga.

Kako naj to izvršimo, so mnenja različna. Pota in taktika so lahko različna, le cilj je eden. Sam postati najprvo človek, zavedati se človečanstva v pravem pomenu besede in tako vplivati z lepo besedo in vzgledom na svoje sodelavce, je že ena pot, ki je pa zelo počasna in spolzka. Pred vsem jih je malo, ki bi se mogli pokazati kot ljudje-delavci, na drugi strani pa naše delavstvo vse premalo misli in je veliko bolj odporno za ta način spoznavanja delavstva in njegovega poslanstva.

Mnogo bolj reelna in tudi učinkovitejša je pot, po kateri stopamo mi, to je pot organiziranja. Ako hočemo otroka naučiti pisati in čitati, ga moramo poslati v šolo. Ako hočemo delavstvo privedi do tega, da se bo zavedlo svojega poslanstva, ga tudi moramo dobiti v šolo, to je v strokovno organizacijo.

Strokovna organizacija mu na eni strani pridobiva in zagotovi vsaj življenjske pogoje, da ja tako vsaj delno sproščen materijelnih skrbi, dostopnejši za izobrazbo, ki mu jo organizacija potom članskih sestankov, predavanj in res delavskega čtiva nudi. Na svojih članskih sestankih posluša referat sodelavca, se vživlja vanj, poskuša z njim misliti in se nenadoma zave, da je to vse tako kot se mu pripoveduje, da vse to doživlja iz dneva v dan, da je o vsemu temu že razmišljal, samo da svojih misli ni znal izraziti. V govorniku spozna delavca in že poskuša tudi sam poseči v debato. Sprva je še boječ, potem pa postaja vedno sigurnejši, počasi se mu jasne misli, spozna, da ni več osamljen, ampak da je svoj med svojimi. V delavskih časopisih čita, da jih je po celem svetu na milijone njemu enakih, da vsi mislijo in delajo isto kot on in vera v vstajenje se jača, rodi se v njem želja, da bi se komukoli razodel, da bi svoje misli vcepil tudi še svojemu sotrpnu, da bi ideja čimprej zmagala.

Le škoda, da se strokovne organizacije vsled strašne krize, ki vlada po celem svetu, morajo omejiti le na obrambo, da očuvajo vsaj deloma eksistenčno možnost svojega članstva in da radi tega preostaja za njegovo izobrazbo tako malo časa.

Pa še obramba radi nezavednih delavcev strokovni organizaciji večkrat ne uspe in ker članstvo ni še tako idejno prepojeno in povezano z organizacijo, jo po prvih neuspehih zapušča.

Postrgati ta stari kvas, organizirati vse kar se ni v naših vrstah, dati vero omahljivcem, poklicati nazaj izgubljene, izločiti pa absolutno ljuliko in plevel, je naša naloga, naloga vseh klicarjev delavskega razreda.

Ko se bo to zgodilo, tedaj bo proletarijat resnično doživel in praznoval svoje vstajenje...

Prva lastovka še ne naredi pomladi

Ali pride gospodarsko izboljšanje?

Še nikdar v današnjem gospodarstvenem redu ni imelo delavstvo in nametščinstvo tako nestavnovitne eksistence kakor sedaj. Nehote si zastavljamo vprašanje, kako dolgo bo kriza trajala. In že imamo tudi teorijo o krizi, ki sloni na izkušnjah enega stoletja. Kriza je reakcija, če se pride luje več produkcijskih pomočkov in konzumnih predmetov kakor se jih more oddati, oziroma porabiti. Od leta 1825, ko je nastala na Angleškem prva velika kriza, sta se kriza in prosperiteta menjavali. Razdalje med vrhuncem najboljših konjunktur so postajale tekom desetletij vedno krajše. Novo raziskovanje kriz pa ne ugotavlja samo dviganje in padanje konjunktur, marveč ugotavlja tudi,

da se kriza v kapitalistični družbi vrača po neki naravni zakonitosti.

Doba dviganja konjunktura znaša okoli 25 do 30 let in padanje zopet toliko. S tem pa ni rečeno, da se konjunktura 30 let dviga in 30 let pada. Ne, tudi v dolgem valovanju teh period, kvišku in nizdol, se pojavljajo krize in konjunktura s primerno tendenco.

Doba od 1815 do 1840 je bila prva perioda poslabševanja gospodarskih razmer. Nato je sledila doba izrecne prosperitete v času od 1840 do 1873. Okoli leta 1873 se je v centralnih evropskih deželah usidral kapitalizem, zato je učinkoval padec tako opustošujoče. Leta 1895 se smatra kot preobrat k konjunkturi. Takrat je nastala tekma v borbi za gospodarsko napredovanje, ki je dovela končno do vojne. Toda ta perioda je bila zaključena šele 1920. Odtakrat se nahajamo zopet v dobi propadajoče konjunktura. Računa se, da bo ta doba trajala še nekaj nad deset let. Ne smemo pa misliti, da bo padec vzdržema trajal od 1930 pa do srede štiridesetih let. Nasprotno, do-

sedaj nismo imeli še nobene krize, ki bi bila trajala več kot 3½ leta. Sedanja kriza je posebno huda, ker je totalna, obstoječa v preveliki produkciji, ki jo spremlja obenem strukturelna kmetiška kriza.

V letu 1933. se je že pokazal preokret. Nezaposelnost je nazadovala okoli 20 odstotkov. V nobeni deželi ni nezaposelnost letos tako ogromna, kakor v prejšnjih letih. Računamo, da se pojavi s pomladjo 1934 znatno izboljšanje. Gospodarstveniki pa sploh menijo, da bo leto 1934 konjunktorno leto. Seveda to ni povsem gotovo, ali z izboljšanjem moremo vsekakor računati. Kot viden znak izboljšanja je boljši položaj težke industrije. V Združenih državah je produkcija narasla od januarja do novembra 1933 v surovem železu za 200%, v jeklu za 190%. Britska težka industrija se je izboljšala za 30 do 60%, v Nemčiji od 25 do 40%. Tudi v manjših deželah se kaže napredek.

Izboljšanje položaja je pa tudi v zvezi z notranjepolitičnimi razmerami.

Oboroževalna industrija je dobila mnogo naročil.

Vendar se s tem izboljšanje položaja ne more utemeljevati. Zakaj, vsekakor je beležiti tudi sicer preokret v krizi. Izboljšanje se jasno pojavlja. Pričakujemo, da se bo spomladi zopet zavrtelo mnogo koles, ki že dolgo počivajo.

Na pragu izboljšavanja konjunktura mora delavstvo voditi borbo proti pogubnemu deflacijskemu pritisku,

predvsem pa borbo za zviševanje plač,

ki so bile potisnjene globoko pod minimum. Izkušnja namreč uči, da ob dobri konjunkturi plače počasi rastejo, v krizi pa maglo padajo.

ja, da bi si kupil nujno obleko. — Dne 13. februarja se je vdal delavski dom v Holzleithenu. Hajmverovci so zasedli dom, odvedli pet članov sani-

tete (rudarjev), ki so negovali ranjenec, na oder dvorane in tam ustrelili vseh pet (šesti je bil ranjen v nogo).

Doma in po svetu

Zahteve občinskih nameščencev. Zveza mestnih in drugih občinskih nameščencev je imela nedavno zborovanje v Zagrebu, na katerem je precizirala svoje zahteve z ozirom na zakon o občinah in mestih.

Dunajske oblasti so aretirale več jugoslovanskih emigrantov, ki so bili v zvezi z atentatorji v Zagrebu. Zapolneno je bilo pri njih mnogo obtežljivega materiala.

Smrtna kazn je bila izvršena dne 27. marca v Beogradu na trgovcu Grandžicu in na zidarju Gavrilu Jošanoviću, ki sta večkrat polagala po Beogradu peklenke stroje poslani iz Bolgarske, od katerih je eden leta 1932 eksplodiral v Oficirskem domu in napravil večjo škodo in ubil enega postrežke.

Zagrebski atentatorji obsojeni na smrt na vislicah. Atentatorje, Oreb, Begović in Predalič, ki so pripravljali atentat na kralja v Zagrebu, je beograjsko sodišče v varstvo države obsodilo na smrt na vešalih. V odloku omenja sodišče, da ima država pravico, da se svobodno in mirno razvija, da pa nekatere sosednje države pospešujejo akcije proti njej. Ta pripomba se nanaša na dejstvo, da je bil atentat zasnovan v Italiji po jugoslovanskih emigrantih.

Ali bo »Slovenec« sedaj kaj povzdil svoj glas? — »Slovenec« se kaj rad dela za edinega čuvarja slovenskega jezika in je že opetovano nastopil proti kakemu slovensko slabo pisanemu reklamnemu oglasu, ki je izšel v Beogradu. Vrag vedi, koliko hrupa bo zagnal proti tej-le klerikalni slovenščini, ki jo pošiljajo našim ljudem za velikonočne praznike:

»Srečne in vesele Velikonočne praznike! želijo svojim dragim dobrotnikom, veliko število otrok iz Doma sv. Terezije od maloga Deteta Jezusa in njihovim uzgojem poverene častite sestre.

Ne samo želje, temveč tople molitve, za Vaše časovito in večno srečo digajo se vsak dan ljubemu Bogu, posebno zdaj v mesecu posvečenem sv. Jožefu.

V tem zmiraj nepovoljnem in težkem sedanjim časima vzdiguemo roke proseči Rednika Božjega Deteta da nam dodeli po svojem vernim častilec, Vas, naših dragih dobrotnikov. Za plačilo na Vašoj velikodušnosti, naj Vam sveti Jožef da jednako občutiti svojo pomoč in priprošnjo.

Lepo Vas plemeniti dobrotniki pozdravljaju hvaležne sestre in otroci

Doma sv. Terezije od maloga Jezusa za zapuščene otroke Zagreb.

Oskrba zapuščenih in revnih otrok. — Banska uprava oskrbuje in vzgaja v svojih zavodih in pri rejnicah na deželi znatno število otrok, ki so osiroteli, odnosno radi velike bede, ali pa radi brezvestnosti staršev oziroma svojcev zapuščeni. V sedanjih izredno težkih gospodarskih razmerah je pa pričelo število teh usmiljenih, vrednih malčkov tako naraščati, da banska uprava s svojimi omejenimi krediti nikakor ni v stanju nuditi vsem tem sirotam potrebno oskrbo. V mnogih primerih pa želijo dobri zakonci vseh slojev, ki sami nimajo otrok in taki, katerim so lastni otroci dorasli ali pomrli, pa tudi starejše samostojne osebe, ki se

čutijo osamljene, sprejeti iz ljubezni in sočutja kakoga otroka po njihovi lastni izbiri (event. tudi šoloobvezne) v brezplačno oskrbo ali pa celo za svojega. Dobrotniki, ki bi bili pripravljeni sprejeti katerega teh otrok, naj sporočijo to potom svojih občin upravam banovinskih deželnih domov.

Opozorilo upokojevcem. Vsi državni upokojevcem in upokojenke morajo predložiti do 10. aprila na predpisanih formularjih prijave za prejemanje draginskih doklad. Upokojenec, ki prijave ne bi predložil, se izpostavi nevarnosti, da mu Finančna direkcija ukine nadaljnje izplačevanje rodbinskih doklad za ženo in otroke. Zato opozarjamo vse upokojeince, da te prijave takoj izpolnijo in odpošljejo na Finančno direkcijo. Pripominjamo, da je treba priložiti prijavi poročni list in krstne liste rodbinskih članov le v slučaju, da teh dokumentov še niso predložili. Če so predložili dokumente že pri zadnji prijavi, jih sedaj ni treba ponovno prilagati. Tiskovine se dobe v Mariboru tudi v upravnistvu našega lista.

Za spore z Direkcijo državnih železnic, odnosno državo, ki nastanejo iz ugovorov o prevozu blaga po železnici, je pristojno v smislu § 16 tč. 2 zakona o ustroju trgovskega sodišča edinole Trgovsko sodišče. Tako je razsodilo kasacijsko sodišče na splošni seji dne 16. II. 1934.

Zamenjava starih bankovcev. Prejšnji stari srbski bankovci po Din 50.— od 1. avgusta 1914, po Din 20.— od 5. jan. 1905, po Din 10.— od 2. jan. 1903 stopijo iz veljave z 31. marcem 1934. Kdor ima kak tak bankovec, naj ga pravočasno zamenja, ker se sedaj zamenjujejo še s polno vrednostjo.

Zagovorništvo dunajskega župana dr. Seitzja je prevzel znani avstrijski odvetnik dr. Mravlag s sodelovanjem dr. Braun-Stammfesta. Podžupana Emmerlinga bo zagovarjal dr. Robert Gruber, magistratnega ravnatelja, dr. Hartla odvetnik dr. Eckl, generala Körnerja odvetnik dr. Friedrich Steinbach, predsednika Delavske banke dr. Freunlichja pa odvetnik dr. Bestermann.

Med Čehoslovaško in Poljsko vlada zadnje dni precejšnja napetost, ki je nastala radi aretacije nekega poljskega profesorja, ki je prišel s propagandističnimi nameni med poljsko manjšino v tešinskem ozemlju na Čehoslovaškem. Poljsko časopisje je zagladno radi tega hrup in očitalo Čehom, da zatirajo svojo poljsko manjšino. Češki listi niso ostali ničesar dolžni in so isto postopanje očitali Poljakom napram češki manjšini. Nato je poljska vlada prepovedala uvoz treh največjih čeških dnevnikov, Češka je pa prepovedala nekatere poljske liste. Poljska je zato napovedala

Prav dobra in vendar poceni je

Dobite jo povsod

Progoni delavcev

Pod črnim fašizmom

Osemnajst članov vodstva socialnodemokratske stranke je po ječah. Posrečilo se je le petim, da so pobegnili v inozemstvo. Obtoženi so vsi — »veleizdajce«, dasi so branili ustavo proti veleizdajnikom. — Režim tudi preganja strokovne in združne funkcionarje, ker so velik del imetja teh organizacij izročili mednarodnim centralam. Ta denar je bil shranjen, da ga fašizem ni mogel konfiscirati ter bo služil absolutno delavskim namenom in borbi proti fašizmu, dokler odideta Dollfuss in Fey. — Režim onečašča tudi spomenike. Odstranil je znamenito soho Viktorja Adlerja. — Matteotijevo stanovanjsko hišo (dvor) so prekrstili v Giordanijev dvor. Giordani je Mussolinijev hlapec, ki mu je padlo stotine delavcev kot žrtev.

Režim je sklenil del združnih

organizacij razpustiti, drugi del pa prodati zasebnemu kapitalu. Gospodarstvo, v katerem soddločuje delavska skupnost, mora izginiti. Torej vse v interesu privatnega kapitala. — Dollfuss (»Times«) je zagrozil mednarodnemu socializmu, da bo avstrijskim ujetnikom le takrat milosten, če se ne bo upiral uničenju avstrijskega delavskega gibanja.

Angleško glasilo delavske stranke »Daily Herald« pravi, da je ta izjava Dollfussa sramoten poizkus izsiljevanja, ki ga mora ne le »zahodni socializem«, marveč vsakdo, ki še sploh ima čut dostojnosti, z zaničevanjem zavrniti.

Nesramna lažnjivost velenemške »Parlamentskorrespondenze«, da si je dr. Julij Deutsch kupil vilo pri Brnu na Moravskem preseza vse. Dr. Deutsch nima sedaj niti toliko denar-

»Tistega, ki so ga coprnice gonile?«

»Da, tistega. Hodil je na »štiro« daleč okoli, po Štajerskem in Kranjskem. Neke sobote se je ponoči vračal domov s štire, doli nekje od Krškega. Ravno opolnoči je šel mimo tistega »vkletega mlina«, ko so se baje od vseh strani zagnale proti njemu coprnice. Videl ni drugega ko njihove goreče jezike, s katerimi so hlastale za njim. Mož je ves brezumen začel teči, coprnice pa za njim. Šele ko je prišel do prve vasi, so izginile. Ves upehan in bolan od strahu se je proti jutru komaj privlekel do doma in legel v posteljo, s katere ni več vstal. Še štirinajst dni je fantaziral o coprnica, potem pa je umrl. Ljudje so trdili, da se mu je zmešalo, vendar od takrat nihče več ne mara iti ponoči mimo »vkletega mlina«.

»To je bil gotovo tudi tak slučaj,« je pojasnjeval Kurent. »Krojačev strah je bil prazen in bi radi tistih »coprnic« lahko še dolgo živel. Mož je šel preko kraja, kjer so se nahajali razkrajalni plini. S hitro hojo je rezal zrak, ki je za njim valoval kakor voda za bežečim čolnom. Od tega zračnega trenja so se vneli plini in se zasvetili v svetlih plamenčkih, ki so ga potem s strujo vzvalovanega zraka spremljali, dokler se niso čisto razredčili.«

Tone Maček:

57

Slučaj Kumbergee

»Jaz ti že verjamem,« je prikimal Kurent. »Jaz sem takrat, po tistem doživljanju, vprašal ob prvi priliki našega inženirja, kaj bi to moglo biti. — Nič posebnega, — je odgovoril. V vlažnih rovih se od gnitja in razkrajanja lesa in drugih tvarin vstvarja nek gotov plin, ki se pri zračnem trenju včasih vname in povzroči tisto svetlobo. O tem sem pravil potem tudi svojemu sinu, ko je prišel domov na počitnice in tudi on je temu pritrdil. Dal mi je neko knjigo, da se lahko sam natančneje poučim. V njej je bilo to vse podrobno opisano: pri razkrajanju organskih snovi (živalskih in rastlinskih), se tvorijo dušljivi plini, ki se pod gotovimi okoliščinami pri zračnem trenju vnamejo in gore z zelenkastimi ali višnjevkastimi plameni. Niso pa nevarni ali eksplozivni, ker nastopajo le v zelo razredčeni obliki. Pojavljajo se pa ne samo v jami, ampak tudi na površju, najraje nad kakim močvirjem, v katerem gnije različno rastlinstvo. Na ta način si lahko raztolmačite razne večje in coprnice, ki jih včasih ljudje vidijo.«

»Si poznal starega krojača Jereba, doli za Savo?« je vprašal Janez Franceta.

»Mhm. Vse je mogoče. O podobnem sem že večkrat slišal,« je menil Čepin.

»In ker si ljudje takih naravnih pojavov niso znali raztolmačiti, so jih pripisovali nadnaravnim bitjem. Iz tega je nastala tudi pravljica o bergmandelcu.«

»Torej ga sploh ni?« se je začudil France.

»Vsaj jaz ga še nisem videl,« je menil Kurent. »Čeprav že skoro trideset let v jami delam.«

»Jaz tudi ne,« je pritrdil Čepin in ostali.

»Pripovedujejo pa o njem vsepolno čudovitih zgodb,« je začel Kurent, »tako na primer tisto, kako se je bergmandelc nekoč napil. Nekemu rudarju je neznan požerun vsak ših izpil iz steklenice kavo, ki si jo je prinašal s seboj, ne da bi mogel dognati, kdo bi to bil. Nekega dne je pa rudar napolnil steklenico mesto s kavo, z dobrim, močnim žganjem. Ko je potem med šihom peljal poln voziček k izsipu, in je moral tam dalj časa čakati, da je prišel na red, se je, ko je prišel nazaj na odkop, hotel malo okrepčati iz steklenice, ki pa je bila na njegovo veliko jezo zopet prazna. Začel je robantiti, ko naenkrat zagleda v nekem kotu ležati malega možica, ki je glasno smrčal. »Ha, sedaj te imam, mrcina tatinska, je zaklical in je začel možica neusmiljeno pretepati.

(Dalje prihodnjič.)

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanju, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih uporabijo prihodnjic. — Uprava.

izgov vseh čehoslovaških državljanov, tako, da se bodo morale podružnice Škodovih in Bat'ovih tovarn na Poljskem zapreti. Merodajni činitelji in zlasti tiskovna Mala antanta skušajo spor mirnim potom likvidirati.

V Franciji se pripravljajo. Policija je izvršila v Parizu več hišnih preiskav, pri katerih je našla precejšnje zaloge orožja. Zlasti desničarske organizacije se baje mrzlično oborožujejo, predvsem takozvani frontniki »Ognjeni križ«, »Francoska akcija« in »Francoski solidariisti«. Poslanec Bergeri je na nekem shodu javno izjavil: »Če vlada ne bo hotela vseh teh monarhističnih, fašističnih in nacionalističnih organizacij razorožiti, bodo levičarske in ekstremno levičarske organizacije primorane, da se istotako oborože.« Po provinci je že na več krajih prišlo do hudih razračunavanj med desničarji in levičarji, z orožjem v roki. Tako so v Toursu levičarji razbili fašistom neki shod, pri čemer je bilo mnogo ranjenih. V Cannesu so desničarji vrgli bombo v prostozidarski dom. Levičarsko orijentirana pariška predmestja so baje dobro založena z orožjem.

Škandal Stavisky. Afera Staviskoga, ki je bil največji lopov in slepar današnje dobe, se razpleta dalje. Stavisky je korumpiral politike, uradništvo, vodil morilno mafijo, varal s finančnimi spekulacijami, vodil obsežno špijonažo za vse države. Le tako je bilo mogoče, da ga korumpirani ljudje niso že prej zaprli. Iz njegovih krogov so izšli tudi umori po njegovi smrti. Tako je že skoraj dokazano, da sta sodnika Princeja umorila Staviskyjev tajnik Romagnino in njegova žena. Njiju avtomobil je bil istega dne baje v Dijonu, kamor sta na sleparski način zvalila sodnika.

Španska vlada pripravlja nov konordat z Vatikanom. Duhovniki bodo zopet dobivali plačo od države. Velikonočne procesije se zopet vrše kakor pred revolucijo. Radi vedno bolj reakcionarnega kurza vlade narašča nezadovoljnost naprednejših elementov po vsej državi, ki se izraža v novem valu štrajkov in bombnih atentatov, proti katerim hoče vlada nastopiti z zopetno uvedbo smrtnih kazni.

15 ravnateljev težke industrije je bilo v Sovjetski Rusiji radi slabega poslovanja in sabotaže odstavljenih in aretiranih. Komisariat za gospodarstvo in industrijo je izdal obsežno reformo v tem smislu, da se v vseh velepodjetjih ukine sistem sovjetov in nadomesti z osebno odgovornostjo strokovnih voditeljev, ker se je čisto dogajalo, da so razni funkcionarji svoje nepošteno mahinacije skrivali za sistemom sovjetske birokracije.

POZIMI VROČ, POLETI OHLAJENI V resnici je zelo poceni kavni napitek: Katheriner Kneippova sladna kava s pravim »Frankom«. Redilno, prijetno in tečno!

Zalog.

Občni zbor podružnice »Svobode« se je vršil v Zalogu v nedeljo, 18. t. m. Zaloška podružnica je v letu 1933 preživela težke čase in razna preganjanja so povzročila, da je del članstva postal malodušen in vsled tega v preteklem letu ni bilo zaznamovati tako intenzivnega dela, kot smo ga bili vajeni ravno v zaloški podružnici. Občni zbor je uspel popolnoma ter je bil dosedanji odbor pomlajen z novimi silami, zavednimi sodniki, tako, da ni samo zagotovljeno nadaljnje delovanje podružnice, marveč je siguren porast in razvoj. Podružnica bo v tekočem letu koncentrirala svoje delovanje zlasti na knjižnico, dramatični odsek in pevski zbor. Želimo zaloškim sodrugom čim največ uspeha pri njih kulturnem delovanju med delavstvom.

Ponovna zmaga razredno zavednih rudarjev v Zagorju

Pri ponovnih volitvah zaupnikov jedobila lista Z. R. J. 31 glasov več

Na pritožbo naših »nacionalcev« zoper volitve zaupnikov v II. skupino se se v nedeljo, dne 25. marca vršile ponovne volitve. Priprava za čim večji uspeh pri volitvah je bila obojestransko zelo živahna. Ko so pa naši »nacionalci« izvedeli, da bodo to pot volitve svobodne in da jih gotovi gospodje obrata Kisovec ne bodo več podpirali, so se svojega poraza že v naprej ustrašili in so svojo kandidatno listo umaknili.

Da pa ne bi bila za njih blamaža prevelika, so svojim pristašem naročili, da vsak svojo glasovnico vzame. In res, ko so bile glasovnice izdane, so šli za njimi povsod in še celo po sejmšču so lovili rudarje za glasovnice. Mislili so, da bodo na ta način

veliko število praznih glasovnic lahko poslali kot znak protesta na pritožno mesto.

Pa tudi tu so se vrezali. Rudarji so šli na volišče in je dobila lista Z. R. J. 358 glasov napram 327 pri zadnjih volitvah. Udeležba je bila 68%. Pri zadnjih volitvah ni volilo 45 volilcev ali 11%. Če sedaj računamo, da so ti tudi sedaj izostali, potem bi znašale abstinenčne glasovnice nacionalcev samo 122 glasov, napram prejšnjim 153 ali 21%.

Pri teh volitvah, ki so bile res svobodne, se je tudi obrat Kisovec pokazal, kjer se je število naših glasov dvignilo za 43. Upamo, da bo to zadostovalo našim »nacijem«! Če pa ne, pa naj vedo, da smo še tu.

Ljubljana

Delo in eksistenca

V dvorani »Pri Levu« v Ljubljani se je vršil v nedeljo, 25. marca ustanovni občni zbor društva »Delo in eksistenca«, kateremu je prisostvovalo nad 400 udeležencev, med katerimi je bilo zlasti veliko število mladih brezposelnih intelektualcev.

Vsi referati tako pripravljalega odbora, kakor tudi govori udeležencev samih so izzvenili v zahtevo, da je treba nastopiti z odločno borbo proti korupciji ter z resnim delom za ukinjenje brezposelnosti, ker so bili vsi dosedanja ukrepi nezadostni.

Podčrtati moramo, da so tudi intelektualci, ki so še nedavno smatrali strokovne organizacije za nepotrebne, uvideli, da so se doslej edino razredne delavske strokovne organizacije odločno borile proti brezposelnosti in za potrebni eksistenčni minimum. Ustanovitelj društva so označili kot prvo svojo nalogo, da bodo šli od zavoda do zavoda, od tovarne do tovarne, da se ugotovi vse ogromne nadzasluge posameznikov, vse dvojne, trojne in večkratne zaposlitve ter začne odločna akcija proti vsem izkoriščevalcem. Društvo bo nastopalo tudi proti dvojni zaposlitvi moških in žensk v tovarni, ker stoji na stališču, da je treba

delavca v tovarni tako plačati, da bo s svojim zaslužkom lahko vzdrževal družino, ne pa, da se prejemke tako reducira, da danes niti dvojni zaslužek moških in žensk ne zadostuje za skromno preživljanje družine.

Društvo danes obstoja, vendar najbrže s samostojnim nastopom ne bo moglo doseči ciljev, ki si jih je postavilo. Edino strokovne razredne delavske organizacije bodo mogle — če bo delavstvo izprevidelo, da mora biti kompaktno organizirano — obvladati delovni trg ter rešiti vprašanje brezposelnosti. Vendar bo moglo to društvo — ako bodo vsi res delali za idealne namene, ki so si jih zastavili in se ne bodo spustili v brezplodno filozofiranje — doprinesiti svoj del k reševanju za delavstvo najbolj važnih problemov. Dobro bi bilo, da se društvo tudi zanima za naš »nacionalni« bednostni fond in njegovo uporabo ter razne druge fonde, ki se zbirajo pri javnih ustanovah in za katere skoraj stoddostno prispevajo samo najnižji sloji, »nacionalci« in »nacionalke«.

Delo društva bomo spremljali pazljivo in če bo delo pokazalo, da se društvo resno bori za interese izkoriščanih, bo moglo računati na podporo naših organizacij.

Maribor

Proti ustanovitvi vrtnarske šole v Mariboru protestirajo zlasti tukajšnji vrtnarji, iz konkurenčnih ozirov. Vendar smo mnenja, da radi par osebnih interesov ne gre odklanjati ustanove, ki bi bila velike važnosti za mesto in vso okolico.

Občina Kamnica bi rada participirala na izkopičku za vstopnice na Mariborski otok, ker leži ta otok na njenem področju. Mestna občina se je z njo pogodila za gotov pavšalni znesek, ki ji bo takorekoč padel z neba, ker Kamniška občina k ustvaritvi milijonskega podjetja na Mariborskem otoku ni niti s pristom ganila.

Društvo rezervnih častnikov je imelo zadnjič svoj redni občni zbor, na katerem je z večino glasov sklenilo pristopiti korporativno v »Boj«, (Organizacijo bojevnikov Jugoslavije), ali po mariborsko »Frontkämpferji«.

Rok za vlaganje davčnih prijav za prihodnjo, davek na poslovni promet in rentnino poteče 31. marca. Kdor vloži prijavo po tem roku, plača kazen.

Mesto šefa gradbenega oddelka pri mestnem magistratu je razpisano. Prošnje je vložiti do 15. aprila 1934.

Razstava Maleševih slik ostane odprta do 5. aprila, vsak dan od 9. do mraka. — Opozorjamo na to bogato in zanimivo razstavo in vabimo naše občinstvo, da si jo v čim večjem številu ogleda, obenem pa nudi našemu mlademu umetniku v polni meri zaslužno oporo.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Trbovlje

Delavska delegacija intervenira radi dobave premoga drž. železnicam

Že v zadnji številki »Delavske Politike« smo poročali, da je rudarsko delavstvo vsako leto spomladi ogroženo, da bo vsled neurejenih razmer za nabavo premoga državnim železnicam uvedenih še več praznovolnih dni, kako bi bilo potreba, da bi se pogodbe za dobavo premoga med TPD in železniško upravo pravočasno sklenile.

Opozorilo se je z delavske strani na te posledice že pred meseci vsa merodajna oblastva.

Ker je pa zadnji čas izgledalo, da do pogodbe vseeno ne bo prišlo pravočasno, je Delavska zbornica delegirala dva rudarske delegata, da v zvezi s Centralnim tajništvom Delavskih zbornic podvzamejo vse, da se na najvišjih mestih predoči katastrofalne posledice, ki bi nastale, ako bi se dobava premoga pravočasno ne sklenila.

Razni faktorji so delavski delegaciji obljubili, da se nabave premoga v mesecu aprilu ne bodo prekinile, četudi bi se končnoveljavna pogodba vsled predstojećih praznikov ne sklenila.

Naj gre Rudl z dobrim vzgledom naprej. V »Jutru« pere Rudl iz Trbovelj zamorca. Pravi, da se strinja s tem, da se da večjim družinam večje stanovanje. Mi mu takoj priporočamo, da naj odstopi svoje stanovanje, ki sestoji iz celega nadstropja velike rudniške hiše z vsem komfortom rudarskih družin z velikim številom otrok. V njegovem stanovanju bi imeli 2 veliki družini s številnimi otroci udobno stanovanje. Naj posnema tistega marksističnega delavskega zaupnika, ki je ponudil večje stanovanje, katero se mu je stavilo na razpolago, vpršil številnih delavskih zaupnikov, večji delavski družini, s to zahtevo pa, da dotična družina v resnici sprejme ponudeno ji stanovanje. Rudl pravi, da ne bo stanovanja delil. To mu že verjamemo, ker tako daleč pa tudi še nismo. Prostovoljno se pa ponuja za budnega pastirja v stanovanjskih zadevah. Če

res hoče biti budni pastir, potem ga skromno opozarjamo, naj najprej svoje ovčice lepo zavrača, da ne bodo delale drugim škodo in se pasle po tujem zeljniku. Rudl naj tudi ugodi naši skromni prošnji in naj svojo budno pažnjo posveti svojemu »narodnemu« pristašu, ki se je po njegovi zaslugi vsilil v stanovanje z enim otrokom in 13. leti službe. Drugi, ki ima 2 otroka in čez 19 let službe, pa še bolano ženo, katera se niti brez tuje pomoči ne more geniti, ga pa zaradi »budne pažnje« ni dobil.

Jesenice

Kaj bo z brvjo med Dobravo in Javornikom?

Pri zadnjem pomladanskem deževju je Sava spet premenila tok, tako da je proslula brv med Dobravo in Javornikom, na kateri se je v novembru lanskega leta ponesrečil s. Zugwitz, ostala na suhem in delavstvo spet nima prehoda preko Save. Res bi bil že zadnji čas, da bi se merodajni faktorji zganili in uspostavili na tem neobhodno potrebnem potu pošteno prometno sredstvo. Naj se vendar izvedejo sklepi lanskih konferenc!

»Pasjeglavci« na Jesenicah. V minulem tednu je vladalo na Jesenicah veliko zanimanje za češki socialni film »Pasjeglavci«, ki ga je predvajal Kino Radio. Vendar se nam zdi, da bi bilo to zanimanje lahko še večje in to vsaj tako, kakršno je pri kakih operetah in pustolovski filmih. Vsakdo, ki je videl film »Pasjeglavci«, si je v tem filmu lahko predstavil današnjo dobo in videl povsem enako postopanje kakor dandanes. Samo vloge so malo različne. Tedaj so ropali in kradli graščaki in plemstvo kmetom stoletne pravice, tedaj so graščaki valpti ropali, morili, goljufali in podkupovali itd., zato, da kmetom vzamejo svobodo, in

40.000
žepnih
robcev

opere gospodinja sebi in svoji družini v svojem življenju. In ko bi bilo vsaj samo to. Pa kaj ne pride še vse na dan žehte na vrsto: Životno perilo, posteljno perilo, kuhinjsko perilo, otroško perilo, pralne obleke!

Ali mora biti dan žehte res dan strahu? Ali se mora gospodinja res sklanjati nad pralnim čebrom in perilo otepati in mencati?... Zdaj je vendar tako lahko oprati perilo brez truda s Schichtovim Radionom. Zakaj Radion pere sam.

Tako lahko je zdaj to:

- A) zvečer se perilo namoči,
- B) drugo jutro se Schichtov Radion v mrzli vodi raztopi, v raztopini pa se potem kuha perilo vsaj 15 minut,
- C) nato se perilo izpere najpoprej v topli, potem v mrzli vodi, dokler ni voda čista ... in perilo je oprano!

Brez mencanja, brez otepanja prizanesljivo in hitro kakor sneg belo perilo s Schichtovim Radionom.

Ne muči se!
Vzemi SCHICHTOV
RADION

kmetje so se branili, so iskali staro pravdo in so umirali za svoja stara prava in za svobodo. Danes imamo namesto graščakov kapitaliste in njih fašistične podrepanke in priganjace, namesto kmetov so pa tu delavci in nameščenci vseh vrst in strok. Tudi Jan Kozina je dejal sodniku, ko ga je vprašal zaradi krivde: »Kaj je mar oni, ki brani stara prava zločinec? Mar oni, ki se bori za svobodo in resnico? In oni, ki vse to ropajo, je nedolžen? Če je taka pravica — potem sem se pregrešil — in naš junak s. Wallisch je dejal: »Če je uzurpator Starhenberg kriv — potem sem jaz tudi, če je on nedolžen, potem sem pač jaz tudi — toda jaz sem zakon branil, on ga je napadal, v tem je razlika...« Marsikdo od nas bi se pri »Pasjeglavcih« lahko marsikaj dobrega naučil, zaradi tega lahko obžaluje vsakdo,

Oto Bauer Vstaja avstrijskih delavcev njeni vzroki in posledice

Obenem s stranko pa so bile razpuščene tudi svobodne strokovne organizacije. Obramba proti izrabljanju in samovolji gospodarjev v obratih je razbita. V domu zveze industrialcev na Schwarzenbergovem trgu na Dunaju vlada silno veselje. Kapital ima sedaj možnost, da iztiska iz delavskih in nameščenskih mišic in živcev profite, in to ni niti predrago plačano z nekaj stotinami proletarskih mrtvecev.

Vsa delavska društva so razpustili. Razpustili so delavska športna društva, veliko delavsko turistično društvo »Prijatelj prirode«, ki je deset tisoče delavcev povedlo iz krčem k plemenitejši zabavi, razpustili so delavsko abstinentno zvezo, ki je tisoče proletarcev obvarovala pred nevarnostmi alkohola in s tem v tisočeri družinah rešila človeško dostojanstvo in življenjsko srečo, — razpustili so vse, vse, kar je delavsko gibanje v plemenitem delu ustvarilo za ljudsko

kulturo. Pedantična uničevalnost »krščanskega« režima ni prizanesla niti zvezi vernih socialistov. Konzumna društva, ki se ne dajo kar meni nič tebi nič razpustiti, pa so po Hitlerjevem slavnem zgledu »izenačili«.

Socialna demokracija in sila

Kaj je nastalo iz nekaj tako mirne, tako dobrodrušne Avstrije?

Ko je l. 1918 razpadla Habsburška država, ko ni radi svojega razpada zapustila novi republiki za dediščino nič drugega kakor izgubljeno vojno, razbito gospodarstvo, strašno pomanjkanje živil, grozotno naraščajoče razvrednotenje denarja, takrat se je silni preobrat izvršil v Avstriji mnogo mirneje kakor v nasledstvenih državah. Tedaj se je avstrijski socialni demokraciji posrečilo, da je brez uporabe sile in le z miroljubnim sredstvom prepričevalne besede pomirila silno razburjenje ljudi, ki so se vračali iz krvavih in blatnih strelskih jarkov v domovino, ter jih pridobila za novo delo. V času, ko je bila Avstrija med ogrsko in bavorsko sovjetsko diktaturo, je ostala miren otok, medtem ko je vzhodno in zapadno od Avstrije tekla kri v potokih. In iste moči, ki so takrat, ko so bili na višku svoje moči, pridobili sestradane množice za tolikšno obvladovanje samega sebe, za

tako mirno umerjenost, prikazuje sedaj laž triumfirajočega fašizma kot tolpo krvičelnih zločincev, ki niso mislili na nič drugega, nego kako bi svojo deželo vrgli v krvavo katastrofo!

Fašisti pripovedujejo, da so avstrijski delavci skrivali puške in strojnice, municijo in razstreliva. Ali ni to dokaz, da je socialna demokracija hotela državljansko vojno, da se je zanjo oboroževala? Res, avstrijski delavci so imeli od revolucije l. 1918 orožje — prav tako, kakor so imeli od l. 1918 orožje tudi fašistovska heimwehr in monarhistični »bojevniki«. Toda, ali so delavci do 12. februarja 1934 sploh kdaj uporabili to orožje? Kaj ni ostalo to orožje v svojih skrivališčih celih petnajst let in celo v najbolj razburljivih časih — kakor n. pr. v prevratni dobi l. 1918/19 in tudi na dan krvavega spopada 15. julija 1927?

Avstrijska socialna demokracija je zmeraj, pa tudi v toli obsovaženem linšnem programu iz l. 1926 izjavljala: V demokratični republiki, ki zagotavlja vsakemu državljanu popolno svobodo agitacije za svoje ideje in oddaja vladno v državi tistim, ki si znajo pridobiti večino ljudstva za svoje ideje, v taki republiki si hočemo osvojiti vodstvo države z miroljubnimi, ustavnimi sredstvi, z glasovnicami, s tem, da pridobimo večino ljudstva za svoje ideje. (Dalje prihodnjič.)

kdor je izostal. Morda bo to popravil, ko pridejo na vrsto filmi »Pot v življenje«, »Rudnik v plamenih« in »Tunel«.

V Kinu Radlo se bo predvajal za Veliko noč na nedeljo in ponedeljek (obakrat ob 3. uri pop. in 8. uri zvečer) veliki film ljubezni Sestra Angelika. V glavni vlogi Suzanna Marville, Jack Mylong-Münz in Hugo Haas. Režija Mak Frič. Izdelano v Pragi.

Ptuj

Za popravo krivice, ki se je zgodila mestnim delavcem.

Podružnica Splošne delavske zveze je začela akcijo, da se popravi krivica, ki se je zgodila mestnim delavcem s tem, da je občinski svet reduciriral njihove mezde za Din 100.000 letno. Naslovila je na mestno načelstvo posebno vlogo, v kateri pravi:

Obžalovanja vredno je dejstvo, da je občinski svet še pred zaključenimi pogajanjmi s strani Delavske zbornice sprejel sklep, s katerim so se skrcile že itak minimalne plače mestnih delavcev, ki so bile po izjavi zastopnika D. Z. itak nižje kot so v drugih mestnih občinah, da se doseže prihranek Din 100.000.—

Pri delavstvu, ki nikakor ni zakrivilo izgube mestnega avtobusnega podjetja v znesku četrtilijona dinarjev, se pač ne bi smelo iskati krivice, ker to ne dviga ugleda naprednega Ptuja.

Skratno nesocialno je tudi, da se po 14-letnem službovanju odpusti brez vzroka družinskega očeta (Cajnkota), zato ponovno prosimo in predlagamo:

1. Da se imenovanemu storjena krivica popravi in ga obdrži v službi;
2. da se takoj obnovijo pogajanja v svrhu zadovoljive rešitve meznega vprašanja in sicer za vse enako, torej ne posamezno in pristransko.

Delavski sport

Redni lahkoatletski treningi mariborske SK Svobode se vrše začasno v torkih in četrčkih od pol 17. (5.) ure naprej. Toliko v nvaževanje. Načelnik,

Za kratek čas — Sodobni radio.

— Nemški fašizem ima v etru veliko moč. Eter enostavno ne sprejema elektronov, ki govorijo proti njemu.

— Nekaj časa so bila radio-predavanja o Nemčiji. Sedaj pa naenkrat ne čujem ničesar več.

**Svila, platno
sukno i. t. d.**

se dobi poceni v

**Trpinovem bazarju
Maribor, Vetrinjska ulica**

V Studencih, Aleksandrova 43

otvorim 29. marca 1934 mesnico. Prodaja se govedino, teletino, svinjsko in prekajeno meso ter domače klobase vseh vrst. Se priporoča **Domanjko Feliks**

**Buffet pri Ivanu
Ljubljana, Aleksandrova 5**

Priporoča svoja novodošla izbrana vlna od Din 8.— naprej. Topla in mrzla jedila vedno na razpolago.

Splošna Delavska Strokovna Zveza Jugoslavije

Izvešček iz letnega poročila

Splošna delavska strokovna zveza Jugoslavije, centralna uprava v Ljubljani je izdala meseca januarja poročilo o svojem 7 mesečnem delovanju, to je od 1. junija 1933 do 1. januarja 1934. Iz poročila posnemamo, da je imela zveza 22 podružnic in sicer v naslednjih krajih:

1. Ljubljana. 2. Moste. 3. Medvode-Goričane. 4. Kranj. 5. Tržič. 6. Kočevje. 7. Trbovlje. 8. Hrastnik. 9. Celje. 10. Rogaška Slatina. 11. Ptuj. 12. Maribor. 13. Sladki vrh. 14. Ruše. 15. Ribnica na Pohorju. 16. Šoštanj. 17. Polzela. 18. Ortnik. 19. Ljutomer. 20. Vevče. 21. Paračin (Srbija) in 22. Dubrovnik (Dalmacija), s skupnim številom 1700 članov, od katerih pa je 500 brezposelnih. Nove podružnice se ustanavljajo, oziroma so sedaj že ustanovljene v Št. Vidu, Litiji, Prevaljah in Mežici.

III. Del. Olimpijada v Pragi

Ne odlašajte s prijavami!

Dnevi ogromne delavske 4 dnevnje slavnosti v demokratični Pragi se bližajo z veliko naglico. Priprave za ogromno prirediteljev so na vseh straneh v mrzličnem teku. Prireditveni odbor zaključuje zadnje razporedbe in mora v glavnem že sedaj vedeti, koliko udeležencev bo v teh dneh od 5. do 8. julija prišlo na slavnosti v Prago.

Računajo z udeležbo kakih 60.000 ljudi.

Za takšno ogromno maso naroda seveda ni lahko pripraviti zadostno prehrano, zlasti pa prenočišča. Je pa še nešteto drugih prireditev, za katere morajo prireditelji vedeti, koliko sodrugov in sodružic bodo v teh dneh gostili v Pragi. Zato je prišel iz Prage resen poziv, da se vsakdo, ki misli priti v Prago, čimprej prihlasi s svojim najbližjim društvom, ta pa naj nato pošlje prijave v Prago. Treba bo kmalu razpošiljati zletne znake, legitimacije, razporedbe za prenočišča in prostore na zletišču, vstopnice za gledališke predstave, za ogromni pevski koncert, na katerem bo nastopilo okrog 6000 pevcev in pevk itd.

Ne otežujte torej dela, ki je ogromno in dragoceno, s tem, da samo mislite na Prago, a se ne odločite in ne prihlasite. Delavske organizacije morejo posebno pri takih zgodovinskih dogodkih pokazati polno disciplino svojih članov.

Celo peš bodo šli v Prago.

Na zletišču v Strahovu pri Pragi gradijo za slavnosti ogromni stadion, kjer bo prostora za 60.000 gledalcev in nad 10.000 telovadcev. Z nepopisno požrtvovalnostjo in ljubezni zbirajo češki sodruzi in sodružice denar za zletne dneve. V Prago hočejo poslati s pomočjo delavskih zbirk tudi nezaposlene. To ni lahka naloga. Češki sodruzi pa verjelo, da bodo tudi to izpolnili. Sodruzi na severu pravijo celo, da bodo šli v Prago peš, če ne bo denarja za vlak, ker nočejo na noben način izostati pri tej edinstveni svetovni manifestaciji za demokracijo in socializem. V vseh društvih vadijo z velikim navdušenjem. Sedaj so izdelali že tudi gramofonske plošče z godbo za vaje. Posebno se veseli Olimpijade mladina.

»Gremo v Prago!« Čehoslovaške radiooddajne postaje so začele redno oddajati razno propagando za III. Delavsko olimpijado, ki se bo vršila od 5. do 8. julija v Pragi. Sodrugom in sodružicam priporočamo, da zasledujejo tozadevni program čehoslovaških radiooddajnih postaj, ki imajo tudi sicer vsak teden na programu »delavski razglas«, na katerem predavajo o najraznovrstnejših socialnih vprašanjih. To soboto, dne 31. marca pa bo oddajala praška radiopostaja ob 18. uri, to je ob 6. uri zvečer, celo sceno pod naslovom »Gremo v Prago« v propagandi za Delavsko olimpijado.

Centralna uprava zveze je imela polne roke dela radi navala podjetnikov na delavské mezde in poslabšanje delovnih prilik. Službeno in plačilno razmerje je deloma urejeno v 17 podjetjih, v katerih ima zveza svoje članstvo. Ponekod je urejeno s kolektivnimi pogodbami, ponekod z meznimi sporazumi.

Zveza je izvedla volitve delavskih obratnih zaupnikov v 46 podjetjih, kjer je bilo izvoljenih 182 zaupnikov in ravno toliko namestnikov.

Na prispevkih in pristopninah je imela zveza v 7 mesecih Din 106.121.— dohodkov. Finančno poslovanje zveze je bilo zaključeno s pribitkom Din 30.379.—

Iz gornjega kratkega poročila je razvidno, da zveza, odkar je izstopila iz Opčega radniškega saveza Jugoslavije, še agilneje in uspešneje deluje.

slovaških radiooddajnih postaj, ki imajo tudi sicer vsak teden na programu »delavski razglas«, na katerem predavajo o najraznovrstnejših socialnih vprašanjih. To soboto, dne 31. marca pa bo oddajala praška radiopostaja ob 18. uri, to je ob 6. uri zvečer, celo sceno pod naslovom »Gremo v Prago« v propagandi za Delavsko olimpijado.

Kulturni pregled

Arthur Schnitzler: Ljubimkanje. Uprizoritev »Dramskega studia« ZKD. Pred meseci je neka skupina »mladih intelektualcev« igrala Klabundovo komedijo »XYZ« pod firmo ZNJ. Pri nedeljski predstavi so premenjali firmo in tudi nekaj igralcev; oboje pa je režiral isti režiser, ki je topot igral radi nekih zaprek tudi eno glavnih ulog. O igranju posameznih igralcev, ki so morda kolikortoliko talentirani in seveda prav tako nesamoniški, se ne da dosti govoriti. Več se da govoriti o izberi komadov in smislu njihovega igranja, ki tiči v tem, da sploh nimajo nikakega smisla, kaj šele namena, dati današnji gospodarsko in duševno do propasti ruširani publiki nekaj sodobnega, aktualnega in današnje resničnega, da bi tako vsaj mladi ljudje nudili današnjemu razvranemu človeku nekaj danes pozitivnih vrednot, kos iskrene sodobne resnice ter ga tako orientirali v današnjih kaotičnih razmerah pa ga notranje zagrabili in zgradili. Tako pa smo videli v nedeljo »vestno« po običajnih in suhoparnih gledaliških receptih zrežirano in odigrano prav tako po obliki današnjega življenja ter po merilih in zahtevah sodobne umetnosti običajno in suhoparno delo, ki spada vseprej kakor v teater po svoji umetniški »kvaliteti« in »sodobni aktualnosti« — v muzej. Lojze Standeker.

ZA SPOMLAD!

Zakaj Tivar-Obleke?

**Ker so lepe, trpežne
in poceni.**

**Imamo lepe obleke za
celo družino.**

**Prepričajte se o tem v
naših prodajalnicah.**

TIVAR-OBLEKE